

Nr 131.

Av herr **Nilsson** i Bästekille, om ökning av antalet ledamöter i familjebidragsnämnd.

I en interpellation i andra kammaren vid 1951 års höstriksdag erinrades om betydelsen av den personliga kontakten mellan kommunens medlemmar och det lekmanmässiga inflytandet på kommunalförvaltningens praktiska handhavande.

Det är härvid av vikt, att de kommunala organ, i vilka det lekmanmässiga inflytandet skall göra sin betydelsefulla insats, utformas på lämpligt sätt. Åtskilligt tyder på att så icke skulle vara fallet med familjebidragsnämnderna och hemhjälpnämnderna. I ett flertal kommuner har man nämligen gjort den erfarenheten, att det är svårt eller omöjligt att finna personer, som äro villiga att åtaga sig ledamotskap i dessa nämnder. Anledningen härtill är den att arbetsbördan synes bli avskräckande stor, då antalet ledamöter icke ökats trots att de nya kommunerna ofta utgöra ett avsevärt större arbetsfält än tidigare.

Beträffande familjebidragsnämnden skall ledamöternas antal vara fem. I proposition nr 93, s. 48, vid 1940 års riksdag uttalade departementschefen bland annat, att kravet på arbetsduglighet hos nämnden och sparsamhet med arbetskraften torde bäst tillgodoses genom en jämförelsevis snäv begränsning av de särskilt tillsatta nämndernas ledamotsantal, förslagsvis till fem. Sedan dess ha familjebidragsnämndernas uppgifter ökats, vartill nu komma kommunernas större befolkning och utökade områden. Läget har då blivit sådant, att det redan från början snävt tilltagna antalet ledamöter äventyrar arbetsdugligheten. Den internationella politiska spänningen är av sådan art att man icke kan bortse från möjligheten av att densamma kan nödvändiggöra extra-ordinarie inkallelser av värnpliktiga. För att möta de krav som redan nu ställas och dem som måhända komma att ställas i framtiden på familjebidragsnämndens arbetsduglighet torde det vara nödvändigt, att möjlighet gives till inväljandet av ökat antal ledamöter i familjebidragsnämnderna.

Vad angår hemhjälpnämnderna, i vilka ledamöternas antal skall vara tre eller fem, har med rätta framhållits, att denna relativt billiga hjälpform ofta kan förebygga behovet av ett samhällsingripande av mera omfattande och dyrbart slag. I propositionen nr 332, s. 4, vid 1943 års höstriksdag konstaterades också, att det »får anses fastslaget, att samhället har ett direkt intresse av en väl organiserad hemhjälpverksamhet». Här göra sig

gällande samma synpunkter, som anförts beträffande familjebidragsnämnden. Resultatet blir också här en stark obenägenhet hos många att åtaga sig uppdraget att vara ledamot i en nämnd med bibehållet antal ledamöter i ofta avsevärt större kommuner.

För både familjebidragen och hemhjälpen gäller ju att behovsprövning skall företagas. I propositionen rörande familjebidragsnämnden framhöll också departementschefen, att vid val av ledamöter skulle tillses, att erfarenhet på den sociala behovsprövningens område bleve företrädd inom nämnden. Och i fråga om hemhjälpsnämnden yttrade utskottet att de lokala organen förutsättas skola få en tämligen vid provningsrätt vid bedömandet av såväl behovet av som de ekonomiska förutsättningarna för hemhjälp. Den behovsprövning det här är fråga om underlättas i hög grad av den personliga kännedomen om mottagarna av bidrag och hjälp samt deras förhållanden. De större befolkningssiffrorna försvåra behovsprövningen, och därpå grundar sig tveksamheten att åtaga sig ledamotskap i dessa nämnder.

På grund av vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen måtte besluta sådan ändring i familjebidragsförordningen, att möjlighet gives att i familjebidragsnämnd invälja högst elva ledamöter,

samt att vederbörande utskott måtte utarbeta förslag till erforderlig ändring av författningstexten.

Stockholm den 23 januari 1952.

Jöns Nilsson
i Bästekille.
